רציפות היישוב היהודי בארץ ישראל

CONTINUITY OF JEWISH LIFE

IN ERETZ ISRAEL

חלק ב' - צפת, טבריה

PART 2 - ZEFAT, TIBERIAS

2/1999 ■ 591 שבט התשנ"ט

שרים מאות השנים שמאז חורבן הבית השני וצאתו של העם לגלות ועד לתקומתו של עם ישראל בארצו, נחשבו לשנים שבהן נעדר יישוב יהודי מן הארץ. העובדה שהיצירה היהודית לא חדלה לרגע בארץ (התלמוד הירושלמי, הניקוד הטברייני וכו') נשכחה מלב, ורק מאז החלה שיבתו של העם לארצו והתגלו שרידים מעברו באדמת הארץ, הופנה מבטם של רבים לעבר הרציפות הבלתי מופסקת של קיום היישוב היהודי בארץ-ישראל.

תיאורים של עולי-רגל יהודים, נוצרים ומוסלמים, תעודות שנמצאו במקומות שונים בארץ ובעולם, ממצאים ארכיאולוגיים שנחשפו באתרים רבים -כל אלו מעידים על נוכחות, לפעמים דלה בשל מצוק העתים, אך תמיד משמעותית, של היהודים בארצם.

סבלם של היהודים בארץ ישראל, בין תחת שלטון הנוצרים ובין תחת שלטון המוסלמים, וכן הדבקות שבה נאחזו היהודים בארץ לא הוזכרו ע"י כותבי דברי עם ישראל הגדולים, כמו גרץ ודובנוב, ומשום מה נעלמו אף מעיניהם של מחדשי היישוב בארץ.

רבע ערים מערי ארץ-ישראל זכו, החל משלהי ימי-הביניים, לתואר ״עיר קודש״ והן: ירושלים, חברון, צפת וטבריה. לערים אלה הוקדשה תשומת-הלב העיקרית של עולי-הרגל היהודים והנוצרים אשר תארו את מראיהן ואת האתרים שבהן, ואף תארו לעתים את היישוב היהודי שהתרכז בהן.

עיקר הגידול ביישובן של ערים אלו היה בתקופה העותומנית. גירוש יהודי ספרד בשלהי המאה ה-ט"ו וגזירות על היהודים במקומות אחרים באירופה הביאו לעלייתם של יהודים לארץ.

וקד לעלייה הייתה צפת, שהיוותה לא רק מרכז ליהודי הגליל, אלא גם נחשבה לעיר בטוחה בשל מושב השליטים מטעם העותומנים שם.

התפתחות הקבלה והציפיות המשיחיות הוסיפו גם הם לחוסנה של הקהילה בצפת החל מהמאה ה-ט"ז.

קהילת טבריה התפתחה בשל חידוש יישובה בידי דונה גרציה - יהודיה רמת-מעלה ממוצא פורטוגזי, שעלתה לגדולה בחצר הסולטאן, ואף רכשה את העיר מידיו

חברון זכתה למעמד בקרב היהודים בשל קברי האבות הנמצאים בה, אם כי מספר התושבים היהודים בה היה מועט.

קדושתה של ירושלים עמדה לה כאשר היישוב היהודי התקיים בעיר משך כל התקופה שמאז גירוש הצלבנים, על אף הרדיפות מצד השלטון. לכל אחת מארבע הערים היה אתר שהיווה סמל לעיר: הכותל המערבי בירושלים, מערת המכפלה בחברון, קבר רבי מאיר בעל הנס בטבריה וקבר רבי שמעון בר-יוחאי בצפת.

ד״ר דן בהט

בארבעת בולי הסדרה נראים קטעים מתוך איור "ערי הקודש" (1870 בקירוב) הלקוח מהאוספים של המחלקה העברית בספריית הקונגרס האמריקני.

מעצבי הבולים: נעמי ומאיר אשל STAMPS DESIGNERS: N. & M. ESHEL

CONTINUITY OF JEWISH LIFE IN ERETZ ISRAEL - PART 2

wo thousand years passed between the destruction of the Second Temple and the dispersion of the nation to the Diaspora, and the revival of the Jewish nation in its country - years in which it was thought that there was no Jewish presence in the land. The fact that Jewish creativity in the land never ceased for a moment (the Jerusalem Talmud, the Tiberias vowel theory, etc.) had been forgotten. Only since the return of the nation to its land, with the uncovering of many remains of its past together with the study of relevant documents has light been shed on the continuity of Jewish presence in the land.

Descriptions by Jewish, Christian and Moslem pilgrims, in documents found at various locations in Israel and around the world and the archeological discoveries at many sites - all testify to the presence, often sparse due to harsh times, but always substantial, of Jews in their land.

The suffering of the Jews in the Land of Israel, whether under Christian or Moslem rule, and the tenacious grip of the Jews to their land are not mentioned even by the great historians such as Graetz and Dubnov, and for some reason have escaped the notice of those renewing the Jewish presence in Israel.

our cities in the Land of Israel have, since the late Middle Ages, been crowned "Holy City". These cities are: Jerusalem, Hebron, Zefat and Tiberias. These cities have been given special attention by Jewish and Christian pilgrims who described the cities and their sites, as well as the Jewish population living there at the time. These cities grew largely during the Ottoman Period. The expulsion of the Jews from Spain at the end of the 15th century and the restrictions imposed on Jews in other locations in Europe all resulted in Jews emigrating to Israel.

ewcomers were attracted to Zefat, a center for the Jews of the Galilee as well as a safe city because of the Ottoman rulers residing there.

Development of the Kabbalah and Messianic expectations also strengthened the community in Zefat, starting from the 16th century.

The community in Tiberias developed due to renewed settlement encouraged by Dona Gracia, a Jewish-Portuguese woman who attained fame in the Sultan's court, and purchased the city from him. Hebron was highly regarded because

השירות הבולאי – טל: 5123933–03 שדרות ירושלים 12, תל אביב–יפו 68021

The Israel Philatelic Service - Tel: 972-3-5123933 12 Sderot Yerushalayim, 68021, Tel Aviv-Yafo

חותמת אירוע להופעת הבול SPECIAL CANCELLATION

of the ancient tombs in the city, although the number of Jewish inhabitants remained small. The holiness of Jerusalem was maintained, and the Jewish presence in the city was constant from the time of the expulsion of the Crusaders, despite persecution by the authorities.

In each of the four cities there was a site that symbolized the city: the Western Wall in Jerusalem; the Cave of the Patriarchs in Hebron; the grave of Rabbi Meir Ba'al Haness in Tiberias; and the grave of Rabbi Shimon Bar Yochai near Zefat.

Dr. Dan Bahat

The four stamps of this series portray sections from the Holy Cities Wall Plaque (c. 1870), from the collections of the Hebraic section of the American Library of Congress.

Continuity of Jewish Life in Eretz Israel

Issue: February 1999 Designers: N. & M. Eshel Stamp Size: 40 mm x 25.7 mm

Plate nos.: 355, 356

Sheets of 15 stamps, Tabs: 5 Printers: Government Printers Method of printing: Offset

Continuité de la Vie Juive en Israel

Emission: Février 1999 Dessinateurs: N. & M. Eshel Format: 40 mm x 25.7 mm No. de planches: 355, 356

Feuilles de 15 timbres, Bandelettes: 5 Imprimerie: Presses du Gouvernement

Mode d'impression: Offset

Continuidad de la Vida Judia en Israel

Emision: Febrero de 1999 Dibujantes: N. & M. Eshel

Tamaño de sello: 40 mm x 25.7 mm

No. de planchas: 355, 356 Pliegos de 15 sellos, Bandeletas: 5

Imprenta: Imprenta del Estado Sistema de impresion: Offset